

Návrhy na udelenie ocenenia Cena mesta Košice 2024 – jednotlivci

1. Zuzana Borhyová – Kleinová

- významná a dlhoročná sólistka baletu Národného (a predtým Štátneho) divadla v Košiciach.

Národné divadlo Košice

predkladá návrh na udelenie ocenenia Cena mesta Košice 2024

Zuzane Borhyovej – Kleinovej

pri príležitosti životného jubilea 90 rokov

za celoživotný prínos pre kultúrny a spoločenský život v Košiciach.

Odôvodnenie nominácie predkladateľom:

Rodáčku z Košíc **Zuzanu Borhyovú – Kleinovú** jej pohybové nadanie veľmi skoro priviedlo k tancu. Do divadla prišla ako elévka, no neskôr sa vypracovala na významnú a dlhoročnú sólistku baletu Štátneho divadla v Košiciach (v súčasnosti Národné divadlo Košice). S baletom sa zoznamovala v atmosfére vynikajúcich celoštátnych (československých) úspechov vtedy úplne mladého baletného súboru košického divadla, ktoré boli dielom vynikajúcich osobností vtedajšieho československého baletu Rudolfa Macharovského a Miroslava Kúru. Už ako pätnásťročná sa roku 1949 stala elévkou, roku 1951 riadnou členkou baletného zboru. Bohaté skúsenosti ju napokon roku 1966 priviedli na post sólistky, na ktorom zotrvala až do svojho odchodu na dôchodok v roku 1991. Dlhو interpretovala repertoár lyrickejšieho charakteru: Runa v inscenácii Radúz a Mahuliena (1956), Klárka v Luskáčikovi (1962), Júlia v Čajkovského Romeovi a Júlii (1963), Svedomie v Hirošime (1964), Odetta v Labuťom jazere (1964), Vták Ohnivák v rovnomennom baletе Vták Ohnivák (1967), Myrta v Giselle (1972), Varvara v Doktorovi Jajbolí (1973) a Líza v Zle stráženom dievčati (1976). Neskôr v spolupráci s choreografom a dlhoročným vedúcim košického baletu Stanislavom Remanom sa jej kreácie obohacovali aj o možnosti charakterovej a výrazovej tanečnice. Menšie postavy stvárňovala v košickom baletе až do polovice osemdesiatych rokov. Okrem Košíc pôsobila v rokoch 1967-1968 v súbore Reimundtheater vo Viedni.

2. Dr.h.c. doc. Ing. Milan Fil'o, PhD.

- podnikateľ a filantrop, prezident spoločnosti Eco-Investment.

Ing. Richard Duda z poverenia: Rudolf Schuster, Mons. Bernard Bober, Jozef Živčák

predkladá návrh na udelenie ocenenia Cena mesta Košice 2024

Dr.h.c. doc. Ing. Milanovi Fil'ovi, PhD.

za významný prínos pri organizovaní a podpore humanitárnych, celospoločenských, cirkevných a športových aktivít organizovaných na území mesta Košice.

Odôvodnenie nominácie predkladateľom:

Dr.h.c. doc. Ing. Milan Fil'o – podnikateľ a filantrop, pôsobí ako prezident spoločnosti Eco-Investment, ktorá investície realizuje najmä v oblasti papierenskej výroby a mäso priemyslu. Súčasťou firiem je, okrem iných, aj Ryba Košice.

Pán Fil'o sa významnou mierou podieľal a podieľa na organizovaní a podpore humanitárnych, celospoločenských a cirkevných aktivít organizovaných na území mesta, ale aj v rámci SR. Ide o také významné podujatia ako napr. návšteva pápeža, alebo dlhodobá potravinová pomoc pre odídencov z Ukrajiny.

V rokoch 1984 - 1985 študoval na gymnáziu v Banskej Štiavnici. Vysokoškolské štúdium absolvoval na Strojníckej fakulte Technickej univerzity v Košiciach (SF TUKE), Katedre ekonomiky a riadenia strojárskej výroby.

Je docentom na SF TUKE, kde tiež získal titul PhD. V júni 2007 mu Pedagogická fakulta Katolíckej univerzity v Ružomberku udelila titul docent. V roku 2006 mu bol udelený titul Doctor honoris causa za filantropiu a boj proti AIDS v rozvojových krajinách na Vysokej škole zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave.

Milan Filo je významný slovenský filantrop, prispieva na činnosť Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, financoval vybudovanie nemocníc v Afrike a v Kambodži a spolu s profesorom Krčmárom pripravoval projekt obnovy pôrodnice a detskej nemocnice v Bosne a Hercegovine. Dlhodobu tiež podporuje Slovenský paralympijský výbor, športové kluby a ďalšie neziskové organizácie. Ocenenie navrhujeme za zásluhy a mimoriadne výsledky v oblasti pomoci, filantropie a podpore športu.

3. Ing. Anton Glezgo

- dlhoročný predseda Rady Klubu národnostných menšín a Pamätnej izby Sándora Máraiho.

Členovia združenia Klub národnostných menšín (KNM) a Pamätná izba Sándora Máraiho (PISM) v Košiciach

predkladajú návrh na udelenie ocenenia Cena mesta Košice 2024

Ing. Antonovi Glezgovi

pri príležitosti životného jubilea 75 rokov

a ukončenia aktívneho výkonu funkcie predsedu Rady KNM a PISM po 23 rokoch

za dlhoročnú aktívnu verejnoprospešnú činnosť pre rozvoj mesta a komunít v oblasti spolupráce národnostných menšín.

Odôvodnenie nominácie predkladateľom:

Ing. Anton Glezgo sa narodil v Nitre. Neskôr sa rodina sa presťahovala do Košíc, kde žije dodnes. V Košiciach absolvoval základnú a strednú školu s vyučovacím jazykom maďarským a Vysokú Školu Technickú. V roku 1970 sa oženil. Spolu s manželkou vychoval tri deti. Po dokončení štúdií nastúpil do Hutného Projektu. V roku 1991 nastúpil na Inšpektorát Práce. Z tohto zamestnania odišiel v roku 2011 do dôchodku.

V roku 1995 stál pri zrode Poľského Klubu v Košiciach. Stal sa jeho podpredsedom. Z tohto postu bol nominovaný za člena rady Klubu národnostných menšín a pamätnej izby Sándora Máraiho (ďalej iba Klub) už pri jeho vzniku v roku 1998. Po voľbe v roku 2001, ako nominant Poľského klubu, sa stal predsedom Klubu a funkciu vykonáva až dodnes. Je „takpovediac stálym“ členom Komisie národnostných menšín pri Mestskom zastupiteľstve v Košiciach od jej vzniku až dodnes.

V priestoroch Klubu bola v rokoch 1998-99 zriadená Pamätná izba Sándora Máraiho a táto stála expozícia bola prevádzkovaná v réžii Klubu do roku 2011, následne od 2016 do 2018. Odvtedy Pamätnú výstavu Sándora Máraia prevádzkuje Csemadok. Klub pod vedením Antona Glezga okrem aktivít v súvislosti so slávnym rodákom mesta už od svojho vzniku organizuje každoročne celomestské podujatia – Večer kultúry národnostných menšín a Športový deň národnostných menšín, ako aj iné aktivity – besedy, výstavy. Vo svojich priestoroch vytvára možnosť pre klubové stretnutia.

Pán Glezgo počas svojej aktívnej činnosti vďaka svojej otvorenosti, čestnosti, usilovnosti, húževnatosti, silnému lokálpatriotizmu a organizátorským schopnostiam významnou mierou prispel k vytváraniu podmienok pre zachovanie národnostnej kultúry a identity národnostných menšín, k rozvoju multikultúrneho chápania spoločnosti ako aj ku vzájomnej akceptácii a tolerancii jednotlivých národnostných menšín a slovenskej väčšiny v Košiciach.

4. doc. Ing. František Jakab, PhD., in memoriam († 09.09.2023)

- vedúci Laboratória počítačových sietí CNL na TUKE, regionálny programový manažér spoločnosti Cisco.

Košice IT Valley, z.p.o.

Univerzitný vedecký park Technicom

Technická univerzita v Košiciach

Laboratórium Počítačových Sietí CNL

predkladajú návrh na udelenie ocenenia Cena mesta Košice 2024

doc. Ing. Františkovi Jakabovi, PhD., in memoriam

za celoživotné zásluhy v oblasti informačných technológií, inovačného podnikania a regionálneho rozvoja.

Odôvodnenie nominácie predkladateľom:

František Jakab bol absolventom St. Petersburgského elektrotechnického inštitútu v odbore Systémové inžinierstvo na Fakulte elektrotechniky a výpočtovej techniky, ktoré ukončil v roku 1984. Následne začal pracovať na Katedre počítačov a informatiky FEI Technickej univerzity v Košiciach, kde od roku 1999 pôsobil vo funkcii vedúceho Laboratória počítačových sietí CNL, ktoré bolo vybudované pod jeho vedením a patrí k špičkovým pracoviskám zaoberajúcim sa progresívnymi sieťovými technológiami. Od toho istého roku koordinoval globálnu vzdelávaciu iniciatívu Sieťový akademický program Cisco na Slovensku a v rokoch 2009-2013 pôsobil aj ako regionálny programový manažér spoločnosti Cisco. Bol zodpovedný za rozvoj programu v Rusku, Ukrajine a regióne Strednej Ázie. Bol jedným zo zakladajúcich členov Fóra pre komunikačné technológie, od roku 1998 aj vedúci Technicko-aplikačnej sekcie CTF a člen predsedníctva CTF.

Viedol množstvo rozvojových projektov spolupráce s praxou na národnej aj medzinárodnej úrovni. Bol riešiteľom rôznych projektov spojených s realizáciou pilotných riešení na báze ATM technológie – prvý experimentálny prenos živého TV vysielania v strednej Európe (Markíza), vedúcim riešiteľom grantových projektov VEGA, KEGA, koordinátorom národného projektu Modernizácia vzdelávania na ZŠ a SŠ v SR, koordinátorom viacerých medzinárodných projektov v rámci programu LEONARDO, TEMPUS či rámcových programov EK. Bol iniciátorom a projektovým manažérom úspešného projektu testovania IT zručností na Slovensku – IT FITNESS TEST. Podieľal sa aj na projekte IT AKADÉMIA – vzdelávanie pre 21. storočie, na inicializácii a koordinácii budovania unikátnej Národnej teleprezentačnej infraštruktúry v SR. Koordinoval taktiež výskumný projekt bilaterálnej spolupráce s Fraunhofer inštitútom v Berlíne.

Je autorom viac ako 200 odborných publikácií. V roku 2006 získal významné ocenenie „IT osobnosť roka“ v SR a v roku 2010 výročnú cenu Americkej obchodnej komory v SR za rozvoj spolupráce medzi akademickou a priemyselnou sférou v SR. Podieľal sa na založení združenia Košice IT Valley, kde pôsobil taktiež ako člen Správnej rady. Aktívne sa venoval spolupráci akademickej sféry s priemyslom, problematike budovania inovačných centier, centier excelentného výskumu, vedeckých parkov a problematike startupov. Podieľal sa na zriadení a koordinácii činnosti Startup centra a Inkubátora TUKE (2014), na založení a organizácii úspešnej súťaže startupov: Máš nápad? s cieľom vyhľadávať inovatívne nápady v regióne. Absolvoval niekoľko zahraničných pobytov študijného charakteru (Petrohrad, Londýn, Birmingham). Bol riaditeľom Univerzitného vedeckého parku TECHNICOM a Generálnym projektovým manažérom Európskeho centra digitálnych inovácií CASSOVIMUM.

5. PhDr. Eva Kissová

- amatérska bežkyňa (110 maratónov).

Ing. Peter Ferjenčík, vedúci referátu CO, BOZP a PO MMK
predkladá návrh na udelenie ocenenia Cena mesta Košice 2024

PhDr. Eve Kissovej

za jedinečnú športovú reprezentáciu mesta Košice.

Odôvodnenie nominácie predkladateľom:

PhDr. Eva Kissová ako amatérska bežkyňa má zabehnutých celkovo 110 maratónov, z toho 20 zahraničných a 37 Medzinárodných maratónov mieru uskutočňovaných v Košiciach. V súčasnosti je jedinou ženou s najvyšším počtom zabehnutých Medzinárodných maratónov mieru v Košiciach.

V roku 2023 sa zúčastnila jubilejného 40. ročníka Aténskeho maratónu.

Je členom prestížneho Diamantového klubu MMM, ktorý eviduje a združuje všetkých bežcov a bežkyne, ktorí majú na svojom konte 25 a viac úspešne zvládnutých štartov na najstaršom maratóne v Európe.

Vyštudovala fakultu zdravotníctva v študijnom odbore fyzioterapie.

Do roku 2015 pracovala v UNLP Košice a od roku 2015 doposiaľ zastáva funkciu vedúceho fyzioterapeuta vo vysokošpecializovanom odbornom ústave geriatrickom sv. Lukáša v Košiciach.

6. Mgr. art. Ivan Krúpa

- významný člen činohry Národného (Štátneho) divadla Košice.

Národné divadlo Košice

predkladá návrh na udelenie ocenenia Cena mesta Košice 2024

Mgr. art. Ivanovi Krúpovi

pri príležitosti životného jubilea 65 rokov

za celoživotný prínos pre kultúrny a spoločenský život v Košiciach.

Odôvodnenie nominácie predkladateľom:

Ivan Krúpa po skončení štúdia herectva na Vysokej škole múzických umení v Bratislave v roku 1982 nastúpil do Divadla Jonáša Záborského v Prešove, odkiaľ v roku 1987 prestúpil do činohry Štátneho divadla v Košiciach. Od roku 1992 sa na štyri roky vrátil do Prešova, avšak v roku 1996 prijíma znovu miesto v košickej činohre, ktorej členom je dodnes. Už počas vysokoškolského štúdia účinkoval v Slovenskom národnom divadle a na bratislavskej Novej scéne. Od začiatku profesionálnej dráhy bol Ivan Krúpa jedným z najobsadzovanejších hercov svojej generácie a formoval sa na výraznej svetovej a domácej dramatickej literatúre. Po krátkej dobe, už ako zrelý herec, preberá na seba vedúcu úlohu v súbore. Jeho herectvo možno charakterizovať ako všestranné. Potvrdzuje ho v celom žánrovom spektre, od veselohier, cez súčasné hry, až po klasické texty a tragédie, svoje dramatické umenie má možnosť prezentovať aj v operetách a muzikáloch. Za svoje účinkovanie vo viacerých inscenáciách dostal niekoľko ocenení Literárneho fondu. Výrazná je taktiež jeho rozhlasová, filmová a televízna tvorba, a samozrejme účinkovanie v dabingu. Ivan Krúpa patrí k najvýraznejším predstaviteľom činohry NDKE a k významným slovenským hereckým osobnostiam svojej generácie.

7. MUDr. Duňa Luczyová, in memoriam (*1941 – †2023)

- lekárka ORL oddelenia a homeopatka.

Ing. František Ténai, MBA

predkladá návrh na udelenie ocenenia Cena mesta Košice 2024

MUDr. Duni Luczyovej, in memoriam

za celoživotnú obetavú prácu lekárky ORL oddelenia a homeopatky a za jej 50-ročnú starostlivosť o obyvateľov mesta Košice a košického kraja.

Odôvodnenie nominácie predkladateľom:

MUDr. Duňa Luczyová, rodená Šusterová je dcérou významného slovenského lekára ORL oddelenia a aj jedného z dekanov UPJŠ v Košiciach pána prof. MUDr. Michala Šustera, DrSc. a krstnou dcérou významnej slovenskej spisovateľky, prekladateľky Margity Figuli. Študovala na Gymnáziu Šrobárova v Košiciach a na UPJŠ v Košiciach, odbor všeobecný lekár. Po absolvovaní UPJŠ pracovala na vedeckom výskume vo Fyziologickom ústave Lekárskej fakulty. Po materskej dovolenke nastúpila na oddelenie ORL vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou v Košiciach, kde pôsobila až do roku 2002. Je jednou z prvých homeopatiek na Slovensku, s originálnym francúzskym certifikátom, viedla kurzy prvej pomoci pre autoškolu. Už ako invalidná dôchodkyňa pracovala ako odborný lekár v Medicínskom centre v Košiciach.

V mladosti sa venovala tenisu, v ktorom dosahovala skvelé výsledky (Majsterka regiónu). Bola členkou slovenskej lekárskej komory, klubu priateľov slovenskej filharmónie, muzeálnej spoločnosti a slovenskej homeopatickej spoločnosti.

Celý svoj život zasvätila medicíne, pomoci druhým, vykonávala svoje lekárske povolanie po dobu 50-tich rokov, v Košiciach a jeho okolí. Bola známa svojou pracovitosťou, ľudským prístupom a hlavne snahou pomôcť každému, kto túto pomoc potreboval.

Milovala šport, prírodu, poéziu, najviac však svojho manžela (Ing. Ján Luczy, CSc.), ich dvoch milovaných synov (MUDr. Ján Luczy, PhD., MPH a Ing. Peter Luczy) a tiež svoju mladšiu sestru (MUDr. Zuzana Pavelková).

Najväčšími jej vzormi boli jej rodičia (prof. MUDr. Michal Šuster DrSc. a MUDr. Mária Šusterová) a svokrovci (PhMr. János Luczy - lekárnik v Poprade a potom v Dobšinej a jeho manželka Marta Luczyová).

8. MVDr. Ján Rosocha, CSc., in memoriam (*1960 – †2022)

- významný vedec a dlhoročný prednosta Združenej tkanivovej banky LF UPJŠ a UNLP.

Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice

predkladá návrh na udelenie ocenenia Cena mesta Košice 2024

MVDr. Jánovi Rosochovi, CSc., in memoriam

za významný celoživotný prínos v oblasti výskumu bunkovej liečby a tkanivového bankovníctva na Slovensku.

Odôvodnenie nominácie predkladateľom:

MVDr. Ján Rosocha, CSc. dve desiatky rokov pôsobil v oblasti vývoja kostných a očných tkanivových a bunkových transplantátov, pričom dosiahol excelentné výsledky v oblasti výskumu bunkovej liečby. V roku 1998 začal budovať Združenú tkanivovú banku, z ktorej sa vďaka jeho práci, vedeckým výsledkom a neúnúvanej aktivite stalo špičkové klinické a vedecko-výskumné pracovisko pre prípravu tkanivových a bunkových transplantátov. Jediné svojho druhu na Slovensku.

Do klinickej praxe zaviedol program transplantácií autológnych kmeňových krvotvorných buniek. Za priekopnícky moment považoval vývoj metódy liečby kritických kostných poúrazových defektov a prípravu kľúčových bunkových komponentov pre liečbu poúrazových ischemických lézií miechy.

V posledných rokoch svojho života sa Ján Rosocha so svojimi kolegami venoval laboratórnej diagnostike nového koronavírusu. Na Lekárskej fakulte pôsobil aj ako prodekan pre granty a štrukturálne fondy, predseda fakultného akademického senátu a člen vedeckej rady.

Vďaka svojmu srdcu, rozumu a citu menil veci k lepšiemu. Za dôležité vo svojom živote považoval najmä rovnováhu a súlad medzi rodinou a prácou, s absolútnou dominanciou priateľstva a lásky.

9. Ing. Peter Vidašič

- predseda tanečného klubu TK Ellegance Košice, reprezentačný tréner, medzinárodný rozhodca pre tanec na vozíku.

Helena Kašická

predkladá návrh na udelenie ocenenia Cena mesta Košice 2024

Ing. Petrovi Vidašičovi

za významný prínos k rozvoju športovej disciplíny tanec na vozíku a za jedinečnú reprezentáciu mesta Košice.

Odôvodnenie nominácie predkladateľom:

Peter Vidašič je predsedom tanečného klubu TK Ellegance Košice, ktorý pôsobí od roku 2007. Má cca 200 členov či už športovcov alebo širokú verejnosť.

Petra Vidašiča navrhujem preto, lebo od prvého momentu založenia tanečného klubu sa venuje tancu na vozíku. Vychoval 10-násobnú majsterku sveta v tanci na vozíku, tiež majstrov Európy, víťazov Svetového pohára v tanci na vozíku. V novembri 2023 sa zúčastnil ako tréner reprezentácie na Majstrovstvách sveta v tanci na vozíku, ktoré sa konali v Taliansku, spolu priniesli 4 zlaté medaile a 1 striebornú z 5 kategórií. V roku 2024 sa pripravuje na Majstrovstvá Európy v tanci na vozíku. Už niekoľko krát v Košiciach organizoval Svetový pohár v tanci na vozíku, ktorý má cca 100 účastníkov z cca 15 krajín sveta. Vo svete priniesol a zrealizoval myšlienku medzinárodných campov v tanci na vozíku, Slovensko ako prvé začalo organizovať tieto medzinárodné campy a rozšírila sa myšlienka odovzdávania si skúseností a informácií, aby tento šport napredoval. Každý rok od roku 2018 organizujeme medzinárodné campy po svetovom pohári v tanci na vozíku a už tretí rok organizujeme aj medzinárodný repre letný camp a spolupracujeme s krajinami ako sú Ukrajina, Filipíny, Rakúsko, Mexiko, Nemecko, Belgicko, Česko, Maďarsko, Fínsko a mnohé iné.

Peter Vidašič pôsobí v organizácii SPV ako predseda sekcie tanca na vozíku a tiež v organizácii IPC – medzinárodný paralympijský výbor ako medzinárodný rozhodca pre tanec na vozíku. Košice sú jediným mestom na Slovensku pod organizáciami SPV a IPC, ktoré sa zaoberá týmto športom a jeho repre tréner je Peter Vidašič.

Tiež nesmieme zabudnúť na telesne postihnutú mládež, kde TK Ellegance v roku 2023 pre túto mládež otvorila dva komerčné kurzy pre tanec na vozíku, kde sa učilo tancovať 6 detí s mentálne a telesným postihnutím od 11 - 20 rokov.

10. Tobias Zámbery

- slovenský reprezentant vo vodnom lyžovaní za vlekcom.

Klub vodného lyžovania Trixen
predkladá návrh na udelenie ocenenia Cena mesta Košice 2024
Tobiasovi Zámbořimu
za reprezentáciu mesta Košice a Slovenska vo vodnom lyžovaní za vlekcom.

Odôvodnenie nominácie predkladateľom:

Tobias Zámboř má 20 rokov a pochádza z Košíc. S vodným lyžovaním za vlekcom začínal ako 7 ročný, od 10 rokov trénuje takmer každý deň. V letnom období je jeho tréning dvojfázový šesťkrát týždenne. Pravidelne sa zúčastňuje športových podujatí v rámci Európy. 9 rokov je členom slovenskej reprezentácie.

Medzi jeho najvýznamnejšie úspechy patria:

- vicemajster Európy v trojkombinácii a v skokoch (2021);
- viacnásobný víťaz – skoky v rámci Európskeho pohára;
- majster Európy v kategórii do 15. rokov – slalom, skoky (2018);
- vicemajster Európy v kategórii do 15 rokov – trojkombinácia (2018);
- víťaz Európskeho pohára v kategórii do 15 rokov (2018);
- vicemajster Európy v kategórii do 19 rokov – skoky, trojkombinácia (2021);
- majster Európy v kategórii do 19 rokov – skoky, trojkombinácia (2022);
- vicemajster Európy v kategórii do 19 rokov – akrobatická jazda (2022);
- člen reprezentačného zlatého tímu v kategórii do 19 rokov (2022);
- člen reprezentačného strieborného tímu v kategórii dospelí (OPEN) (2022);
- viacnásobný majster SR v juniorských kategóriách;
- víťaz európskeho kola v kategórii OPEN – skoky, Asten, Rakúsko (2023).

Návrhy na udelenie ocenenia Cena mesta Košice 2023 – kolektívy

1. Evanjelické gymnázium Jana Amosa Komenského

Mgr. Martin Ilavský
predkladá návrh na udelenie ocenenia Cena mesta Košice 2024
Evanjelickému gymnáziu Jana Amosa Komenského
pri príležitosti 30. výročia jeho vzniku
za významný prínos v oblasti vzdelávania a výchovy.

Odôvodnenie nominácie predkladateľom:

Evanjelické gymnázium J.A. Komenského v Košiciach sa počas svojej 30-ročnej existencie stalo významným strediskom vzdelávania a kultúry. Svojím bohatým pôsobením a kvalitným vzdelávacím programom si získalo rešpekt a uznanie nielen od svojich študentov, ale aj širšej verejnosti.

Škola bola založená s cieľom poskytnúť kvalitné jazykové vzdelanie v Košiciach. Ako prvé gymnázium v meste Košice vytvorilo a ponúklo jedinečný bilingválny vzdelávací program. Doteraz je jediným gymnáziom v Košickom kraji s osemročným bilingválnym študijným programom. Vďaka pedagogickému kolektívu zloženému z tých najkvalitnejších slovenských učiteľov a tiež vďaka pôsobeniu desiatok zahraničných lektorov už 3 dekády odovzdáva svojim žiakom jedinečné jazykové zručnosti a zároveň ich nadštandardne pripravuje na univerzitné vzdelávanie. Dôkazom dlhoročného kvalitného gymnaziálneho vzdelania je množstvo absolventov tých najkvalitnejších univerzít doma aj v zahraničí a tiež opakované umiestňovanie na popredných priečkach celoslovenského rebríčka stredných škôl INEKO.

Škola sa vždy snažila udržiavať nielen vysoké štandardy vzdelávania, ale podporovať aj celkový rozvoj študentov. Pestrou ponukou predmetov a aktivít sa snaží motivovať žiakov k osobnému rastu a objavovaniu vlastných záujmov. Významným prínosom je aj podpora kultúrnych a umeleckých aktivít, čím prispieva k rozvoju kreativity a estetického cítenia študentov. Dôkazom toho je činnosť a pôsobenie školského speváckeho zboru Chorus Comenianus.

Od svojho vzniku Evanjelické gymnázium J.A. Komenského vytvára priestor nielen pre kvalitnú akademickú výučbu, ale aj pre duchovný a morálny rozvoj svojich žiakov. Zároveň jeho ekumenický charakter dáva všetkým žiakom vzácnu skúsenosť prijatia a tolerance. Je to práve Evanjelické gymnázium, ktoré vďaka odkazu a dielu Jana Amosa Komenského, podľa ktorého je pomenované, je stelesnením diverzity a multikultúrnej identity, ktorá je taká typická pre mesto Košice.

Evanjelické gymnázium J.A. Komenského sa etablovalo nielen ako miesto vzdelávania, ale aj ako dôležitý pilier komunitného života v Košiciach. Spolupracuje s miestnymi organizáciami a inštitúciami, podporuje rôzne charitatívne aktivity a poskytuje priestor pre vzájomné posilňovanie väzieb medzi školou a mestom. Vytvára tak pozitívne prostredie, kde sa študenti učia nielen teoretickému vedomiu, ale aj praktickým zručnostiam a hodnotám, ktoré im pomáhajú stať sa aktívnymi a zodpovednými členmi spoločnosti.

V priebehu rokov si Evanjelické gymnázium J.A. Komenského vybudovalo silné postavenie v oblasti vzdelávania a stalo sa dôležitým miestom pre formovanie budúcich generácií. Jeho vplyv na spoločnosť v Košiciach je viditeľný nielen prostredníctvom úspechov jeho absolventov, ale aj cez rôzne kultúrne a spoločenské podujatia, ktoré organizuje alebo podporuje. Evanjelické gymnázium J.A. Komenského tak zostáva pevným pilierom vzdelávania a kultúry v Košiciach.

3. Národná transfúzna služba SR - Odberné a spracovateľské centrum Košice

Košická arcidiecéza

predkladá návrh na udelenie ocenenia Cena mesta Košice 2024

Národnej transfúznej služby SR - Odberné a spracovateľské centrum Košice

za významný dlhoročný prínos pri odbere, spracovaní, distribúcii a využití krvi a krvných zložiek a pri poskytovaní bezpečnej hemoterapie pre pacientov zdravotníckych zariadení mesta Košice.

Odôvodnenie nominácie predkladateľom:

Národná transfúzna služba SR je štátna príspevková organizácia s právnou subjektivitou, zriaďovateľom je Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky. Základným účelom zriadenia organizácie – špecializovaného zariadenia ambulantnej zdravotnej starostlivosti je

1. plnenie úloh súvisiacich s komplexnou produkciou krvných prípravkov v podmienkach maximálnej efektívnosti, zabezpečením hemoterapie najvyššej možnej kvality a bezpečnosti v požadovanom objeme dosiahnutia národnej sebestačnosti v produkcii krvných prípravkov;
2. zabezpečiť, aby krv a jej zložky bez ohľadu na ich plánované využitie, vykazovali v rámci krvného transfúzneho reťazca vo všetkých regiónoch SR porovnateľnú kvalitu a bezpečnosť, pričom prioritou pri odbere, spracovaní, distribúcii a využití krvi a krvných zložiek je ochrana zdravia verejnosti a účinná prevencia prenosu infekčných chorôb.

NTS SR vznikala etapovite od 23.12.2003 do 3.3.2005 delimitáciou 11 pracovísk hematologicko-transfúzných oddelení (HTO) fakultných nemocníc, krajských NsP a niekoľkých okresných NsP. K 1.1.2004 vzniklo pracovisko Bratislava – Ružinov. Od 1.7.2004 boli do NTS SR pričlenené transfúziologické pracoviská Banská Bystrica, Prešov, Nové Zámky, Žilina, Bratislava – Antolská a Kramáre. Od 1.3.2005 boli pričlenené pracoviská

Košice, Martin, Nitra, Poprad, Trenčín a Trnava. Riaditeľstvo NTS SR sa nachádza v Bratislave.

V súčasnosti má NTS SR 15 transfúziologických pracovísk v nasledovnom členení:

3 Spracovateľské centrá (SC), ktoré vykonávajú spracovanie - prípravu krvných prípravkov (transfúzných liekov, zložiek z krvi) z krvi darcov a testovanie krvi: SC Bratislava, SC Banská Bystrica a SC Košice.

12 Odberných centier (OC), ktoré vykonávajú odbery krvi a zložiek z krvi od dobrovoľných darcov krvi a odobratú krv následne prevezú do príslušného SC na ďalšie spracovanie a testovanie: OC Bratislava Ružinov, OC Bratislava Kramáre, OC Trnava, OC Nové Zámky, OC Nitra, OC Banská Bystrica, OC Trenčín, OC Žilina, OC Martin, OC Košice, OC Poprad, OC Prešov.

SPRACOVANIE KRVÍ: Vďaka darcom krvi je možné pripraviť a následným podaním transfúziou pacientovi doplniť to, čoho má nedostatok. Darca daruje 450 ml krvi. Keďže pacient väčšinou nepotrebuje všetky súčasti krvi a zároveň každý druh krviniek má inú životnosť a potrebuje iné podmienky na skladovanie, krv po odbere je potrebné spracovať, t. j. rozdeliť na jej zložky - červené krvinky, biele krvinky, krvné doštičky a plazmu. Umožňujú to špeciálne vyrobené krvné vaky, ktoré sú samozrejme jednorazové a po použití sa likvidujú.

Krv sa v Odberných centrách NTS SR odoberá do uzavretého systému vakov, ktorá po prevezení do Spracovateľského centra NTS SR umožní jej sterilné rozdelenie na jednotlivé zložky a ich správne uskladnenie.

PREČO DAROVAŤ KRV: Darovanie krvi je skutočným „darom života“, ktorý zdravý jedinec môže poskytnúť ľuďom chorým a po úrazoch. Je to veľmi prospešný, bezpečný a jednoduchý ľudský krok. Jeden odber krvi môže zachrániť až tri ľudské životy.

Krv je nevyhnutná k životu.

Krv sa nedá ničím iným nahradiť.

Krv sa dá získať len darovaním.

Každé dve sekundy niekto potrebuje krv.

Komplikácie pri pôrodoch si vyžadujú 15 transfúzných jednotiek a viac, kardiovaskulárne operácie 30 jednotiek a viac, onkologickí pacienti 50 jednotiek a viac.

Odberné a spracovateľské centrum NTS SR, pracovisko Košice, vykonáva odbery krvi a zabezpečuje bezpečnú hemoterapiu pre pacientov zdravotníckych zariadení mesta Košice, t.j. UNLP, VOÚ, VÚSCH, Detská fakultná nemocnica, Letecká vojenská nemocnica, Železničná nemocnica s poliklinikou a každému zdravotníckemu zariadeniu podľa potreby.

V Košiciach je veľký dopyt po krvných prípravkoch, pretože je tu centralizácia pacientov nielen Košického, ale i Prešovského kraja, hlavne na oddeleniach s pôsobnosťou bývalého východoslovenského kraja, ako je Detská onkológia, Klinika Hematológie a Onkohematológie, VÚSCH, VOÚ a pod..

Oddelenie sa člení:

- úsek darcov krvi, kde sa evidujú a vykonávajú vyšetrenia darcov krvi,
- úsek komponentového spracovania krvi. Na tomto úseku sa odoberá krv a spracováva podľa súčasných požiadaviek účelnej hemoterapie. K tomuto úseku patria: Hemaferézy, t.j. separácie trombocytov a separácie kmeňových krvotvorných buniek na krvinkových separátoroch a Expedícia krvných prípravkov,
- úsek virologickej a bakteriologickej kontroly, na tomto úseku sa vykonávajú povinné poodberové vyšetrenia darcov krvi na virologické markery: anti-HIV 1,2, anti-HCV, HBsAg, na syfilis: TPHA a RPR,

- úsek imunohematológie - vyšetrovanie krvných skupín, Rh faktora a skrining protilátok u darcov krvi, prenatálna poradňa pre gravidné ženy a špeciálne imunohematologické vyšetrenia u pacientov Košického kraja,
- úsek kontroly a kvality kontroluje kvalitu vyrobených krvných prípravkov.

Napriek počtu odberov do 16 tisíc ročne, je potreba navyšovať odbery pre vyššie uvedené skutočnosti. Preto je každý darca krvi veľmi vítaný s mottom: Na transfúziu prísť stále s novým darcom, ktorý ešte na transfúzke nebol.

3. Staromestské divadlo Petra Raševa

Soroptimist International Klub Košice a Rotary Klub Košice
predkladajú návrh na udelenie ocenenia Cena mesta Košice 2024

Staromestskému divadlu Petra Raševa

pri príležitosti 25. výročia vzniku

za dlhoročný prínos v oblasti kultúry v meste Košice a významnú podporu slobodnej divadelnej a umeleckej tvorby.

Odôvodnenie nominácie predkladateľom:

Staromestské divadlo Petra Raševa oslávi v roku 2024 25 rokov svojej oficiálnej existencie. Vzniklo ako voľné združenie umelcov, divadelníkov, priaznivcov a milovníkov divadla koncom roku 1997. Bolo odpoveďou profesionálnych umelcov na nezmyselnú kultúrnu „transformáciu“ vtedajšej vlády a ich potrebu slobodnej divadelnej a umeleckej tvorby.

V roku 1996 nebyť premiéra Vladimíra Mečiara, ministra kultúry Ivana Hudeca a ním dosadených štatutárov, ktorí divadelný štrajk proti spojeniu ŠD a DZJ Prešov v Štátnom divadle Košice potlačili tak, že jeho aktivistov (bývalých tribúnov Nežnej revolúcie) zo ŠD vyhodili – Staromestské divadlo by nikdy nevzniklo. Bolo prvým nezávislým, profesionálnym, porevolučným súborom na východnom Slovensku. Od začiatku sa vo svojich inscenáciách venovalo témam demokracie, slobody, otvorenej spoločnosti... Občianske kampane v r. 1998 a 2002 v rozsahu viac ako 30 predstavení za 2 týždne naprieč Slovenskom (od Humenného až po Bratislavu) navštívili aj veľvyslanci a prezidenti. Na podporu svojej činnosti založilo vo februári 1999 Občianske združenie.

Svojou tvorbou dokázalo osloviť široké vrstvy divákov. Okrem pôvodných diel pre deti a mládež boli hlavnými hry pre dospelých (Zamatový mat, Ovce, moje ovce, Apokalypsa, Nebo pre každého, Karanténa, Na jednom lane, Rómeo a Júlia po 30 tich rokoch, Ja a Ja).

Posledná premiéra autorskej hry Petra Raševa „Sanatórium, alebo ako prežiť reality show“ sa uskutočnila ako otváracie predstavenie 10. ročníka festivalu nezávislých divadiel v júni 2009. Predstavenie vzniklo v spolupráci so ŠD Košice a v januári 2011 túto inscenáciu úspešne uviedlo aj Spišské divadlo za prítomnosti predsedníčky vlády SR. Inscenácia bola ocenená „Zlatým guňárom“ na Kremnických gagoch.

So Staromestským divadlom spolupracovali významní umelci : manželia Stražanovci, Ľubomír Feldek, Marián Čekovský, Peter Breiner, Ján Pisančin, Tomáš Okres, Igor Timko, výtvarník Štefan Hudák a mnohí ďalší ...

Okrem stoviek odohraných predstavení prinieslo divadlo do Košíc a celého regiónu nový fenomén: Divadelný festival nebývalých rozmerov.

Festivalový míting európskych nezávislých divadiel a kultúry patril medzi najvýznamnejšie kultúrne podujatia nielen na východe republiky, ale aj v celoslovenskom kontexte. Podujatie pôvodne vzniklo v r. 1998 ako prezentácia slovenských profesionálnych nezávislých divadiel – a postupne prerástlo do veľkého medzinárodného projektu, určeného predovšetkým

pre obyvateľov východoslovenského regiónu všetkých vekových a vzdelanostných kategórií, ako aj priestor pre tvorivú konfrontáciu umelcov strednej Európy. Počas 10 ročníkov festivalu sa prezentovalo viac ako 60 súborov rôznych žánrov z 12 krajín sveta, na 21 javiskách v 8 mestách. Videlo ich cca 55 tisíc divákov.

Kandidatúra na titul EHMK bola pre Staromestské divadlo novou výzvou a tak v r. 2010 vznikol na Slovensku ojedinelý a výnimočný projekt plenérového open-air predstavenia – IMAGINÁCIE. Stal sa súčasťou hlavného programu EHMK 2013 a ako jeden z mála pretrval aj po 10 rokoch. Imaginácie pre domácich aj zahraničných umelcov v ponímaní európskeho „Nového cirkusu“ patria medzi vrcholné a jedinečné projekty. Pre návštevníkov je to príležitosť vidieť špičkové umenie rôznych žánrov a súčasť kultúrneho života mesta. Jeho 9 ročníkov videlo viac ako 150 tisíc divákov.

Staromestské divadlo Petra Raševa získavalo financie iba z grantov, od domácich aj zahraničných donorov, samospráv a crowdfundingu. Dalo príležitosť talentom, aj remeselníkom, podporovalo mládež aj dobrovoľníctvo. Je dôkazom, že s obrovským nasadením, vôľou a podporou, bez veľkých sál a garantovaného financovania môžu vzniknúť jedinečné veci. Aj pod holým nebom v parku či na námestí – veci, ktoré obohacujú život každého z nás.

Staromestské divadlo vzniklo ako fenomén boja za pravdu a proti nespravodlivosti – v umení a kultúre. Tvorila ho ľudia, pre ktorých je to poslanstvo dôležité. Preto aj občianske kampane či organizácia spomienkových podujatí k výročiam Nežnej revolúcie: 10 rokov po.. a Spomienky na Nežnú po 30 rokoch, v roku 2024 sa pripravuje na 35 výročie.

Koordinátorkou, manažérkou, ale aj dramaturgom a riaditeľkou projektov je herečka Ľuba Blaškovičová. Po úmrtí manžela a zakladateľa Petra Raševa (2008) sa stala aj jeho umeleckou riaditeľkou a štatutárkou. Pri 15. výročí založenia k názvu „Staromestské divadlo“ pribudol prívlastok „Petra Raševa“.

So Staromestským divadlom Petra Raševa sa spájajú viaceré odvážne „prvenstvá“ – od vzniku, občianskych kampaní, festivalov až po Imaginácie. Kreativita, nové témy a formy, profesionalita a kvalita. A záujem robiť náš život krajším, kultúrnejším a kultivovanejším. Zapájať do tvorby osvedčené žánre aj nové techniky. Prepájať aj zdanlivo nespojiteľné a pozývať ľudí k emóciám a zážitkom.

Aj navrhovatelia Soroptimist a Rotary Klub, rovnako ako mnohé ďalšie organizácie, spolupracovali s divadlom na viacerých projektoch a poznajú jeho prácu. Cenu Mesta Košice, pri príležitosti 25 výročia vzniku, si Staromestské divadlo Petra Raševa nepochybne zaslúži.

Košice dňa 05.03.2024

Spracoval: referát samosprávnych orgánov MMK z podkladov došlých návrhov